

ÖRN-72. Rutiner för utfodring och räkning av örnar

Syfte

Syftet med ÖRN-72:s verksamhet är:

- att genom vinterutfodring av kungs- och havsörn öka möjligheten för de unga fåglarna att överleva de första åren i sitt liv.
- att genom att räkna antalet olika individer som besöker utfodringsplatserna hålla fortlöpande kontroll på främst den svenska örnpopulationen.

Utfodring

Utfodrings säsongen startar tidigast den första november och avslutas senast den sista mars. Matning skall göras med veterinärbesiktigt kött och tillstånd från markägare och länsveterinär krävs. Miljö- och Hälsoskyddsförvaltningen i den aktuella kommunen skall underrättas.

Observera att milersättning för utläggning av mat utgår endast för den definierade tidsperioden. Eventuell utfodring utanför denna period bekostas av den enskilde utfodraren själv.

Individbestämning

En viktig uppgift är att bestämma antalet individer som besöker utfodringsplatsen. För det syftet måste det finnas ett observationsgömsle på ett avstånd från själva matningsplatsen som inte överstiger cirka 50 meter.

Antalet olika individer, både kungs- och havsörnar, som besöker utfodringsplatsen under utfodrings säsongen skall räknas. Det finns olika metoder för detta som redovisas nedan

1. **Samtliga örnar fotograferas.**

Denna metod är den säkraste och är inte personberoende.

Välj att fotografera omärkta individer före ringmärkta när du kan välja.

Sträva efter att först och främst dokumentera varje örn från följande tre bildvinklar (så rakt som möjligt):

- I. Fågeln sedd från **vänster sida** och med **näbben riktad rakt fram** (så att vänster näbbhalva ses).
- II. Fågeln sedd från **höger sida** och med **näbben riktad rakt fram** (så att höger näbbhalva ses).
- III. Fågeln sedd **bakifrån** stående så upprätt att ryggen och stjärtens ovansida ses. Speciellt för kungsörn är det viktigt att **stjärten är utspänd** så att de olika stjärt pennornas teckning ses. (Ofta behövs mer än en bild för att stjärtteckningen skall kunna dokumenteras bra.)

2. **Varje örn eller delar av ritas av på förtryckta blanketter** (bifogas detta dokument).

Denna metod är tidsödande och det finns risk för att man inte hinner med att rita av alla örnar som besöker platsen under en dag. Dessutom kan det vara svårt att jämföra uppgifter från olika personer och även jämföra uppgifter från en person i början och i slutet av säsongen.

3. **Minimimetoden.**

- I. notera antalet färgmärkta och med hjälp av ringarna individbestämda örnar.

- II. åldersbestäm de omärkta örnarna med hjälp av de mallar (fotografier) som publicerats i Kungsörnen 99 och i Vår Fågelvärld 48 (1989) och räkna det största antal i varje ålderskategori som iakttagits (samtidigt) på en dag.
- III. addera örnar med speciella kännetecken, d.v.s. sådant som gör att en speciell örn kan skiljas ut från en som redan räknats och som kan kännas igen under en hel säsong.

Den självklara regeln är, oavsett vilken metod man använder sig av, att om det inte säkert går att skilja två örnar åt så är det en örn!

Var särskilt observant när du avläser en färgmärkt örn.

Sträva alltid efter att avläsa färg och nummer på båda ringarna. Om du upptäcker att någon ring sitter upp och ner eller att ålders- och områdesringarna är förväxlade så ange detta i ditt protokoll. När du redovisar de märkta örnarna är det en fördel om du använder beteckningarna enligt tabellen nedan.

Färg	Skrives som	Exempel	Anm.
Ofärgad metall	vt		
Röd	rd		
Orange	or		
Gul	gl		
Grön	gn		
Blå	bl		
Violett	vl		
Svart	sv		
Övrigt			
Tvåfärgad ring	färg 1/färg 2	vt/bl	Läses som färg 1 över färg 2
Individkod delvis avläst	ej läst (avlästa siffror/bokstäver inom parentes)	ej läst (S9)	
Individkod inte avläst	ej läst		
Individkod saknas	-		
Ring saknas	-		
Individkod	utan mellanslag mellan bokstav och siffror	L135	

Redovisning

Efter säsongens slut, senast den sista maj, skall antalet körda mil för att lägga ut mat redovisas. Antalet mil med bil och med bil + släp redovisas separat. Observera att redovisningen endast skall avse antalet mil under tidsperioden första november till och med den sista mars.

Uppgifterna skall skickas till föreningen via brev eller mail:

- Lennart Torstensson
Fjällgatan 33
504 61 Borås
mailadress: lennart.orn@swipnet.se

Antalet observerade örnar och mängden utlagt foder skall redovisas på härför avsedd blankett som sändes ut efter säsongens slut. Även här avser uppgifterna tidsperioden den första november till och med den sista mars och sista redovisningsdag är den sista maj.

Mottagare är:

- Sture Orrhult
Skogsvägen 3
668 32 Ed
mailadress: sture.orrhult@telia.com